

KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS IŠVADOJE VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ TARNYBAI PATEIKTŲ REKOMENDACINIO POBŪDŽIO PASIŪLYMŲ ĮGYVENDINIMO LENTELĖ

Korupcijos rizikos analizės išvada viešųjų pirkimų procese ir tiekėjų teikiamo paramos administravimo srityje Nacionaliniame vėžio institute (toliau – NVI), VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Žalgirio klinikoje (toliau – Žalgirio klinika arba ŽKL), VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikose (toliau – Santaros klinikos arba SKL) (toliau – KRA išvada) ir pasiūlymai Viešųjų pirkimų tarnybai (toliau – VPT) pateikti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau - STT) 2023 m. birželio 1 d. raštu Nr. 4-01-4583.

KRA išvadoje VPT buvo pateikti 2 pasiūlymai dėl kritinių antikorupcijos pastabų.

<i>Pateiktos pastabos</i>	<i>Pasiūlymai atsižvelgiant į pateiktas pastabas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą po 3 mėn.</i>	<i>Specialiųjų tyrimų tarnybos vertinimas</i>	<i>Duomenys apie pastabų ir pasiūlymų įgyvendinimą po 1 metų</i>
<i>1. Kritinės antikorupcinės pastabos</i>				
1.3. Nepagrįstas arba nepakankamai pagrįstas didžiausios kainos pirkime, neatitinkančios rinkos vertės pasirengimo pirkimui metu, nustatymas, susijęs su nekonkurencingais pirkimais, gali riboti konkurenciją, mažinti lėšų panaudojimo racionalumą, didina tiekėjų lygiateisiškumo ir diskriminavimo principų pažeidimo riziką pirkimuose, sudaro palankias sąlygas darbuotojų piktnaudžiavimui	6.1. Siekiant vieningo taikymo perkančiosioms organizacijoms nustatant pirkimo objekto didžiausią kainą ir jos atitiktį perkamo objekto rinkos kainai, parengti perkančiosioms organizacijoms išaiškinimą arba konsultaciją dėl didžiausios kainos pirkime, atliekant rinkos tyrimą, nustatymo, nurodant kokiais konkrečiais ekonominiais skaičiavimais, mokslo įstaigų normatyvais ar metodikomis vadovaujantis perkančioji organizacija turi apskaičiuoti didžiausią kainą (Išvados 4	VPT pažymi, kad perkančiosios organizacijos prekių, paslaugų ar darbų rinkos kainas gali nusistatyti atlikdamos rinkos tyrimą. Rinkos tyrimo priemonių, būdų ir šaltinių Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (toliau – VPI) nenustato ir neriboja. Perkančiosios organizacijos gali naudotis įvairiomis joms prieinamomis metodikomis ir normatyvais, arba bet kokiais kitais joms prieinamais šaltiniais ar jų kombinacijomis, pavyzdžiui, Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos ar TED (internetinė Europos	Įgyvendinta iš dalies STT pateiktas VPT išaiškinimas kaip PO turėtų nustatyti didžiausią kainą rengiantis pirkimams. Siūlome VPT šį išaiškinimą paskelbti viešai VPT interneto svetainėje ir informuoti apie tai STT. Paskelbus išaiškinimą viešai, bus laikoma, kad pasiūlymas įgyvendintas.	Viešųjų pirkimų tarnyba informuoja, kad išaiškinimas paskelbtas 2024-07-02, nuoroda: Kuo remiantis pirkimo vykdytojas turėtų nustatyti didžiausią kainą rengiantis pirkimui? - Viešųjų pirkimų tarnyba (lr.v.lt)

<p>nustatant didžiausią kainą ir neformaliems susitarimams pirkimuose (motyvai pateikiami šios išvados 3.3 skirsnyje)</p>	<p>skyriaus 1.3. p. nurodyta pastaba)</p>	<p>viešiesiems pirkimams skirto „Europos Sąjungos oficialiojo leidinio“ priedo versija) informacija apie jau įvykusius pirkimus bei sudarytas sutartis, Valstybės duomenų agentūros duomenimis, atsižvelgti į įvairių prekių biržų prekybos tendencijas, lyginti internete skelbiamas kainas, remtis kitų perkančiųjų organizacijų ar privataus sektoriaus atstovų patirtimi, arba vykdyti užsakomuosius tyrimus, jeigu to reikia.</p> <p>Jeigu aukščiau nurodytų priemonių nepakanka, perkančiosios organizacijos gali vykdyti rinkos konsultacijas, konsultuotis su tiekėjais, atitinkamos srities specialistais, įskaitant ekonomikos specialistus, jeigu tam konkrečiu atveju yra poreikis. Kaip vykdyti rinkos konsultacijas ir tinkamai pasirengti pirkimui Tarnyba yra skelbusi šias metodines priemones:</p>		
---	---	--	--	--

		<p>1. Gairės „Rinkos konsultacijos: Iššūkiai ir galimybės“;</p> <p>2. Viešųjų pirkimų įstatymo ir Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo komentarai;</p> <p>3. Mokymų „Poreikių bei rinkos tyrimas“ vaizdo įrašas;</p> <p>4. Mokymų „Rinkos konsultacijos ir rinkos tyrimas. Perkančiosios organizacijos patirtis“ vaizdo įrašas;</p> <p>5. Dažniausiai užduodamų klausimų skiltis „Rinkos konsultacijos / Rinkos tyrimas“.</p> <p>Atsižvelgdama į tai, kas nurodyta aukščiau bei į VPI jai priskirtą kompetenciją, taip pat į savo veiklos planus bei prioritetus, VPT papildomų išaiškinimų ar viešų konsultacijų STT nurodytais klausimais</p>		
--	--	--	--	--

		artimiausiu metu rengti neketina.		
<p>1.6. Analizės subjektuose netvarkomi arba nepakankamai tvarkomi ir viešinami duomenys apie pirkimus laimėjusių ir (ar) tiekėjų (prekių gamintojų ir ar jų įgaliotų atstovų) suteiktą paramą, dėl ko nepakankamai užtikrinama visų Analizės subjektų pirkimuose tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaujančių tiekėjų teikiamos paramos visuomeninė ir vidaus kontrolė bei teikiamos paramos panaudojimo skaidrumas, išlieka rizika neformaliems tiekėjų ir pirkimuose įtaką galinčių daryti darbuotojų susitarimams prašant ir tiekėjui suteikiant paramą tam tikro Analizės subjekto darbuotojo ar jo padalinio naudai (motyvai pateikiami šios išvados 3.6 skirsnyje)</p>	<p>6.2. Kuriant ar modernizuojant naują SAULĖ informacinę sistemą, sukurti funkcionalumą, kuris leistų automatinio būdu tvarkyti iš prekių gamintojų ASPĮ nupirktų prekių vertės duomenis, siekiant kad ASPĮ automatinio būdu galėtų gauti ir skelbti interneto svetainėse informaciją apie iš ASPĮ paramos davėjų nupirktų prekių gamintojus ir jų vertę per 12 mėn. iki paramos suteikimo (Išvados 4 skyriaus 1.6. p. nurodyta pastaba)</p>	<p>VPT informuoja, jog šiuo metu vykdomas modernizuotos Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos „SAULĖ IS“ projektas pagal sutartį turėtų būti užbaigtas 2023 m. spalį, tačiau projektas nebus pabaigtas laiku. Šiuo metu VPT skiria maksimalius pajėgumus ir daro visus įmanomus žingsnius, kad projektas būtų įgyvendintas. VPT siekia, kad projekte būtų numatytos aukščiausio lygio skaitmenizuotos galimybės pirkimų vykdytojams planuoti ir vykdyti pirkimus modernizuotoje sistemoje, tačiau matant grėsmes nebaigti projekto, šiuo metu orientuojamasi tik į bazinius poreikius, kad sistemoje „SAULĖ IS“ būtų galima vykdyti pirkimo procedūras, tuo tarpu galimybė diegti papildomus funkcionalumus galės būti svarstomi tik sėkmingai pradėjus naudoti „SAULĖ IS“, prieš tai įvertinus atitinkamų</p>	<p>Planuojama įgyvendinti</p> <p>Siūlome pasiūlymo įgyvendinimą įtraukti į VPT pagal kompetenciją rengiamus naujo laikotarpio korupcijos prevencijos planavimo dokumentus ir informuoti apie tai STT.</p> <p>Stebėseną tęsiama</p>	<p>VPT turėjo modernizuoti Centrinę viešųjų pirkimų informacinę sistemą. Tuo tikslu 2021 m. gegužės 26 d. su UAB „Novian Systems“ buvo sudaryta Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos modernizavimo paslaugų teikimo sutartis Nr. 11F-18. Informuojame, kad dėl sutarties vykdymo trūkumų ir esminių jos sąlygų pažeidimų, 2024 m. sausio 5 d. pirmiau minėta sutartis buvo nutraukta, o UAB „Novian Systems“ įtrauktas į nepatikimų tiekėjų sąrašą. 2024 m. VPT ieškos naujų finansinių galimybių sukurti naują e. viešųjų pirkimų sistemą. VPT šiuo metu orientuojasi tik į bazinius poreikius, kad sistemoje būtų galima vykdyti pirkimo procedūras, tuo tarpu galimybė diegti papildomus funkcionalumus galės būti svarstomi tik sėkmingai pradėjus naudoti sistemą, prieš tai įvertinus atitinkamų funkcionalumų diegimo kainos ir teikiamos galimos</p>

		<p>funktionalumų diegimo kainos ir teikiamos galimos naudos santykį, be kita ko, prioritetą teikiant tiems funkcionalumams, kurie reikalingi didesnei daliai pirkimo vykdytojų. Atitinkamai įsipareigoti siūlomą funkcionalumą realizuoti kokiu nors konkrečiai apibrėžtu laikotarpiu, VPT neturi galimybės. Atsižvelgiant į išdėstytą ir atsiradus minėtoms galimybėms, VPT apie priimtus sprendimus STT informuos atskirai</p>	<p>naudos santykį, be kita ko, prioritetą teikiant tiems funkcionalumams, kurie reikalingi didesnei daliai pirkimo vykdytojų. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Viešųjų pirkimų tarnyba STT nurodyto pasiūlymo įgyvendinimo įtraukti į VPT pagal kompetenciją rengiamus naujo laikotarpio korupcijos prevencijos planavimo dokumentus šiuo metu neturi galimybės. Atsiradus minėtoms galimybėms, VPT apie priimtus sprendimus STT informuos atskirai.</p>
--	--	--	---
